

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o zavedení programu na podporu dalšího rozvoje integrované námořní politiky

(KOM(2010) 494 v konečném znění – 2010/0257 (COD))

(2011/C 107/13)

Zpravodaj: **pan SIMONS**

Dne 20. října 2010 se Rada Evropské unie, v souladu s článkem 114 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o zavedení programu na podporu dalšího rozvoje integrované námořní politiky

KOM(2010) 494 v konečném znění – 2010/0257 (COD).

Specializovaná sekce Doprava, energetika, infrastruktura a informační společnost, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 2. února 2011.

Na 469. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 16. a 17. února 2011 (jednání dne 16. února 2011), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 111 hlasy pro a 2 členové se zdrželi hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 Výbor považuje tento návrh za součást logického postupu, jenž má za konečný cíl vytvoření integrované námořní politiky, a celkově s tímto návrhem souhlasí.

1.2 Co se týče rozdělení pravomocí bere Výbor s uspokojením na vědomí, že Komise poukazuje na to, že se jedná o návrh na základě sdílených pravomocí s výjimkou opatření týkajících se zachování biologických mořských zdrojů, jež spadají do výlučné pravomoci Komise.

1.3 Výbor žádá vyjasnění volby právního základu ze strany Komise. Klade si otázku, do jaké míry je použití článků 74 a 77 SFEU, které neuplatňují běžný legislativní postup, slučitelné s ostatními právními základy, které naopak běžný legislativní postup uplatňují.

1.4 Výbor se domnívá, že meziodvětvový a nadnárodní charakter námořních záležitostí a synergie mezi odvětvovými politikami jsou dostatečným důvodem k přijetí opatření k provádění integrované námořní politiky. Výbor se proto domnívá, že tento návrh je v souladu se zásadou subsidiarity.

1.5 Předložený návrh rovněž respektuje zásadu proporcionality. Finanční prostředky, které jsou k dispozici pro financování potřebných činností ve zbývajícím období 2011–2013, nejsou dostatečné.

1.6 Výbor považuje hodnocení ex ante, které Komise zahrnuje do návrhu, vzhledem k obtížné finanční situaci EU

za nedostatečné. Výbor by si přál, aby Komise předložila fundovanější odůvodnění, zejména s ohledem na volbu konkrétních opatření a činností.

1.7 Výbor poukazuje na to, že z návrhu jasně nevyplývá, o jaké provozní granty se jedná (jak se uvádí v článku 5 odstavec 2, první věta), či co má Komise na mysli. V bodech odůvodnění by mělo být uvedeno, že cílem návrhu není financování námořní infrastruktury včetně přístavů.

1.8 Výbor je, jak známo, zastáncem meziodvětvového přístupu k námořní správě. I když se v tomto návrhu nejedná o obsah politických témat, poukazuje Výbor – jako již v předchozích stanoviscích – v kapitole „konkrétní připomínky“ na témata, jimž je třeba v integrované námořní politice věnovat pozornost.

2. Úvod

2.1 Dne 29. září 2010 předložila Komise Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zavedení programu na podporu dalšího rozvoje integrované námořní politiky (KOM(2010) 494 v konečném znění) a požádala Evropský hospodářský a sociální výbor, v souladu s článkem 304 SFEU, o vypracování stanoviska.

2.2 Výbor toto přání s radostí splňuje, neboť tento návrh považuje za logický krok v rozvoji integrované námořní politiky, který vychází z tzv. „modré knihy“, příslušného sdělení Komise ze dne 10. října 2007.

2.3 Toto sdělení obhajuje nutnost rozvíjet a uplatňovat integrované, soudržné a společné rozhodování o mořích, oceánech, pobřežních regionech a námořních odvětvích.

2.4 Základní myšlenkou integrované námořní politiky je meziodvětvový přístup k námořní správě, přičemž v popředí stojí synergie mezi politikou v oblasti životního prostředí, námořní dopravy, energetiky, výzkumu, průmyslu a rybolovu, jakož i regionální politikou.

2.5 Součástí „modré knihy“ byl akční plán, v němž Komise navrhla řadu opatření za účelem vytvoření obsahu integrované námořní politiky.

2.6 Evropská rada podpořila na zasedání dne 14. prosince 2007 myšlenku integrované námořní politiky EU, a dne 15. října 2009 pak přijala Komise zprávu o pokroku v oblasti integrované námořní politiky EU.

2.7 V této zprávě o pokroku se uvádí stav provádění akčního plánu z roku 2007 a směr pro další fázi provádění.

2.8 Rada pro obecné záležitosti ve svých závěrech ze dne 16. listopadu 2009 zdůraznila význam financování pro další rozvoj integrované námořní politiky a její provádění a vyzvala Komisi, aby představila nezbytné návrhy na financování opatření v oblasti integrované námořní politiky v rámci stávajícího finančního výhledu tak, aby vstoupily v platnost do roku 2011.

2.9 Komise došla k závěru, že další rozvoj a provádění integrované námořní politiky jsou ohroženy, protože ve zbývajícím období 2011–2013 nejsou k dispozici dostatečné prostředky na financování nezbytných akcí. To je však dle Komise nutné pro dosažení cílů vytyčených v „modré knize“, které byly podpořeny v závěrech Rady pro obecné záležitosti ze dne 16. listopadu 2009.

2.10 Z důvodu, že ne všechny priority a cíle integrované námořní politiky mohou být pokryty z jiných fondů EU, je nezbytné zřídit program na podporu dalšího rozvoje integrované námořní politiky.

2.11 Provádění programu by mělo dle Komise také ve třetích zemích přispět k plnění rozvojových cílů příslušných zemí a být v souladu s ostatními nástroji spolupráce EU, včetně cílů a priorit příslušných politik EU.

2.12 Cílů tohoto návrhu nařízení nemůže být dle názoru Komise plně dosaženo pouze prostřednictvím konání členských států. Důvodem toho je rozsah a působení opatření financovaných prostřednictvím tohoto programu. Na úrovni Unie jich

může být lépe dosaženo přijetím opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii a ve Smlouvě o fungování Evropské unie.

2.13 Vzhledem k zásadě proporcionality zastává Komise názor, že tento návrh nařízení nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů.

2.14 Cílem tohoto návrhu nařízení je zavedení programu na podporu dalšího rozvoje integrované námořní politiky.

3. Obecné připomínky

3.1 Výbor již ve svých předchozích stanoviscích⁽¹⁾ souhlasil se způsobem, jakým chce Komise dosáhnout integrované námořní politiky. Tento návrh je logickým dalším krokem v tomto procesu.

3.2 V tomto návrhu nařízení jsou stanoveny mj. obecné a specifické cíle programu, opatření spadající do podpory a možné způsoby financování. Návrh nařízení dále stanovuje hodnocení, které musí proběhnout nejpozději koncem roku 2014, a zřízení poradního výboru na podporu Komise při koncipování ročních pracovních programů. Komise se domnívá, že pro provádění programu 2011–2013 je zapotřebí 50 milionů EUR. To vše považuje i Výbor za nutné.

3.3 Návrh Komise je třeba chápat jako rámcový návrh, jenž obsahuje řadu technických nástrojů a výslovně se nejedná o návrh na zavedení politických nástrojů. Cílem návrhu tedy není umožnit financování námořní infrastruktury včetně přístavů. Výbor se domnívá, že by to mělo být v návrhu, např. v bodech odůvodnění, výslovně uvedeno.

3.3.1 Dle čl. 5, odst. 2, první věty návrhu mohou být v rámci programu poskytovány jak granty na akce, tak provozní granty. Výbor poukazuje na to, že z návrhu jasně nevyplývá, o jaké provozní granty se jedná či co má Komise na mysli, ačkoli ze soupisu prostředků v příloze návrhu lze vytušit rámec programu.

3.3.2 Výbor také doporučuje, aby i tento aspekt byl v návrhu výslovně uveden, aby nedošlo k přestupku vůči duchu předpisů o hospodářské soutěži ze strany Komise samotné, neboť přeshraniční konkurence je v námořních záležitostech běžná. Mělo by se při tom zohlednit také to, aby zůstala i nadále zachována možnost podpory námořní dopravy v jednotlivých členských státech EU.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 44, 11.2.2011, s. 173.
Úř. věst. C 255, 22.9.2010, s. 103.
Úř. věst. C 306, 16.12.2009, s. 46.
Úř. věst. C 277, 17.11.2009, s. 20.
Úř. věst. C 211, 19.8.2008, s. 31.
Úř. věst. C 168, 20.7.2007, s. 50.

3.4 Výbor konstatuje s uspokojením, že se jedná o návrh na základě sdílených pravomocí, s výjimkou činností týkajících se zachování biologických mořských zdrojů, jež spadají do výlučné pravomoci Komise.

3.5 Výbor žádá vyjasnění volby právního základu ze strany Komise. Články 74 a 77 SFEU neuplatňují běžný legislativní postup. Výbor si klade otázku, do jaké míry je tento právní základ slučitelný s ostatními právními základy, které naopak běžný legislativní postup uplatňují. Zde je třeba také zohlednit, že postupy v souladu s články 74 a 77 nejsou ve smyslu článku 289 SFEU legislativním postupem.

3.6 Výbor se domnívá, že přeshraniční charakter námořních aktivit a synergie mezi odvětvovými politikami opravňují k přijetí opatření v oblasti integrované námořní politiky, jako jsou výzkum, přínos k pilotním projektům a podpora a usnadňování integrované námořní politiky v členských státech na úrovni EU.

3.7 Odůvodnění Komise pro hodnocení ex ante není dle názoru Výboru nejsilnější částí návrhu. Argumenty pro volbu možnosti 2, tedy skromného finančního příspěvku EU s cílem dále zkoumat možnosti a provadět integrovanou námořní politiku v její další fázi, lze vzhledem k alternativním možnostem označit za slabé. Výbor doporučuje Komisi, aby řádně odůvodnila zejména volbu konkrétních opatření a činností.

3.8 Výbor se domnívá, že opatření navrhovaná Komisí v článku 4 nejsou dostatečná pro dosažení cílů stanovených v předchozí části návrhu. V oblastech, v nichž se zdá být zapotřebí více koordinace a jasnosti ve věci zodpovědnosti a pravomocí, by měla Komise stanovit při zohlednění zásady subsidiarity jasnější hlavní směry.

3.9 Komise navrhuje, že nejpozději 31. prosince 2014 předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu o hodnocení ex post. Výbor tento záměr vítá, ale poukazuje na to, že nejprve je zapotřebí plnohodnotného hodnocení ex ante, aby poté mohlo být vypracováno hodnocení ex post o tom, zda bylo dosaženo vytyčených cílů.

4. Konkrétní připomínky

4.1 Výbor je, jak známo, zastáncem meziodvětvového přístupu k námořní správě. V této souvislosti je dle názoru Výboru důležitá spolupráce všech zainteresovaných skupin. Výbor se domnívá, že aktivní účast všech zainteresovaných skupin na uvedených opatřeních je klíčem k úspěchu. Výzva k účasti a informace o výsledcích integrované námořní politiky v členských státech a mezi nimi mají zásadní význam pro dosažení vytyčených cílů.

4.2 I když se v tomto návrhu nejedná o obsah politiky, chtěl by Výbor na tomto místě poukázat, stejně jako v předchozích stanoviscích, na následující body, jimž je třeba v integrované námořní politice věnovat zvláštní pozornost.

4.2.1 Je třeba nalézt rovnováhu mezi environmentálními potřebami pobřežních oblastí EU a potřebou mezinárodního obchodu, která se projevuje nárůstem námořní dopravy.

4.2.2 V návaznosti na dvě velké lodní katastrofy, Erika v roce 1999 a Prestige v roce 2002, kterým byla věnována velká pozornost, musí být dle názoru Výboru vypracován katastrofický scénář (worst case scenario). I přes rozsáhlý legislativní balíček, který obsahuje zhruba 15 nových nařízení a směrnic, zaostaly členské státy ve svém úsilí ve dvou důležitých oblastech:

- stavba dostatečně vybavených zařízení v přístavech zachycujících zbytky olejů z plavidel, a proto ještě stále dochází k úniku oleje do moří;
- zřízení dostatečného počtu nouzových přístavů pro plavidla v nouzi, jakož i vyjasnění zodpovědnosti a pravomocí v případě katastrofy.

Opatření na odstraňování těchto nedostatků by měla být doplněna do seznamu způsobilých cílů.

4.2.3 Po ratifikaci úmluvy UNCLOS (United Nations Convention on the Law of the Sea, Úmluva Organizace spojených národů o mořském právu) všemi členskými státy EU je nutné dohlédnout na provádění této úmluvy. S ohledem na moře nacházející se mezi členskými státy a třetími zeměmi by mělo být dle názoru Výboru vyvinuto úsilí přimět tyto třetí země, z nichž některé uzavřely s EU dohodu o přidružení, příp. se nacházejí ve fázi přístupových jednání s EU, k ratifikaci a následnému provádění úmluvy UNCLOS, neboť úmluva je součástí *acquis communautaire*.

4.2.4 Za účelem zaručení potřebného pokroku v tomto procesu navrhuje Výbor, aby se nejméně jednou za rok konalo setkání na úrovni ministrů EU pro oblast Středozemního moře na téma integrované námořní politiky. Výbor doufá, že v budoucnu bude tento postup rychle uplatňován i u jiných moří, jako jsou Baltské moře, Severní moře, Atlantský oceán a Černé moře.

4.2.5 S cílem posílit mezinárodní rozměr integrované námořní politiky by měla Komise dle názoru Výboru věnovat větší pozornost zlepšení pracovních podmínek na moři, jakož i bezpečnosti a environmentálnímu profilu plavidel.

4.2.6 Výbor poukazuje na to, že pro vytvoření skutečného integrovaného námořního trhu je zapotřebí lepší spolupráce inspekčních orgánů, pobřežních hlídek a námořnictva členských států, nejlépe v rámci Evropské agentury pro námořní bezpečnost.

4.2.7 Za tímto účelem je nutné vytvořit společné prostředí pro sdílení informací v námořní oblasti a systém pro integrovaný námořní dozor. Ve stanovisku ⁽²⁾ na toto téma zdůrazňuje

Výbor, že systém by měl být vytvořen tak, aby poskytoval udržitelným způsobem přesné, aktuální, vysoce kvalitní údaje za dostupnou cenu.

4.2.8 Výbor poukazuje na svůj postoj z dřívějšího stanoviska ⁽³⁾, že může převzít roli při provádění námořní politiky, včetně opatření v oblasti územního plánování. Výbor svoji nabídku ještě jednou opakuje.

V Bruselu dne 16. února 2011.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON

⁽²⁾ Úř. věst. C 44, 11.2.2011, s. 173.

⁽³⁾ Úř. věst. C 211, 19.8.2008, s. 31.